

Vergaderjaar 2017–2018

21 501-31

Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

A

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 februari 2018

Op 15 maart aanstaande vindt de Raad WSBVC te Brussel plaats.

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor deze Raad toe.

Conform enkele vastgestelde afspraken¹ informeer ik de Tweede Kamer middels de Geannoteerde Agenda tevens over de voortgang van de onderhandelingen inzake de herziening van de Detacheringsrichtlijn, de onderhandelingen over de herziening van de Coördinatie verordening Sociale Zekerheid (zie bijlage 1) en de onderhandelingen over het richtlijnvoorstel Evenwicht tussen Werk en Privéleven. Deze voortgangsrapportages stuur ik de Eerste Kamer hierbij ook toe.

Daarnaast los ik in bijgaande Geannoteerde Agenda de volgende toezeggingen aan de Tweede Kamer in welke zijn gedaan tijdens het AO Raad WSBVC op 30 november 2017:

- een update over het komen tot het indexeren van gezinsbijslagen binnen de Europese Unie (zie bijlage 2);
- een analyse naar de wenselijkheid van het bekorten van de detacheringstermijn in de coördinatieverordening sociale zekerheid (zie bijlage 2);
- de laatste stand van zaken met betrekking tot de (handhaving inzake) A1-verklaringen (zie bijlage 2).
- de juridische kant van de discussie vaderschapsverlof-partnerverlof inzake de richtlijn werk-privéleven (zie geannoteerde agenda).

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees

¹ Kamerstuk 34 439, nr. 3, van 14 april 2016, Kamerstuk 34 655, nr. 2, van 13 februari 2017 en Kamerstuk 2017D14459 van 24 mei 2017.

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD WERKGELEGENHEID EN SOCIAAL BELEID (WSBVC) 15 MAART 2018

Voortgangsrapportage herziening van de Detacheringsrichtlijn

Conform de vastgestelde afspraken² informeer ik uw Kamer hierbij over de voortgang van de onderhandelingen inzake de herziening van de Detacheringsrichtlijn. De Detacheringsrichtlijn staat niet geagendeerd voor deze Raad.

Per brief van 25 oktober jl. bent u geïnformeerd over de algemene oriëntatie die in de Raad van 23 oktober jl. is vastgesteld³. In de geannoteerde agenda voor de Raad van 7 december 2017⁴ informeerde ik u over de positie van het Europees Parlement (EP).

Onder voorzitterschap van Estland hebben een aantal triloogbijeenkomsten tussen de Raad, het EP Parlement en de Europese Commissie plaatsgevonden. Het Bulgaarse voorzitterschap heeft de triloggen voortgezet met hetzelfde mandaat als de Esten, namelijk de algemene oriëntatie als uitgangspunt.

Op 15 februari jl. heeft het voorzitterschap de lidstaten in een Raadswerkgroep, onder de premisse dat niets akkoord is totdat alles akkoord is, geïnformeerd over de voortgang van de triloog. Hete hangijzers in de triloog zijn met name de detacheringstermijn en het wegtransport.

Ik heb het voorzitterschap aangegeven dat ik, conform de door uw kamer aangenomen motie van Jasper van Dijk (SP)/Gijs van Dijk (PvdA) om de termijn van 24 maanden zoveel mogelijk te bekorten, wil vasthouden aan de 12+ 6 maanden uit de algemene oriëntatie.

Het voorzitterschap streeft naar een voorlopig akkoord met het EP op 28 februari a.s. Als het voorzitterschap in haar voornemen slaagt, dan zal de volledige tekst van een voorlopig akkoord tussen Raad en EP worden voorgelegd aan de Raadswerkgroep en het overleg van Permanent Vertegenwoordigers (Coreper). Uw Kamer zal hierover vervolgens worden geïnformeerd.

Voortgangsrapportage Wijziging coördinatieverordening sociale zekerheidsstelsels

Deze treft u in bijlage 1 bij deze Geannoteerde Agenda.

Agendapunt: Richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers

Doel Raadsbehandeling/soort agendapunt/procesbeschrijving/verwijzing naar EU-extranetnummer

Algemene oriëntatie/besluitvorming via gekwalificeerde meerderheid/COM (0217) 252 en 253

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Vooralsnog heeft het Bulgaarse EU-voorzitterschap de ambitie om te komen tot een algemene oriëntatie inzake het voorstel tot wijziging van de Richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders

² Kamerstuk 34 439, nr. 3, van 14 april 2016.

³ Kamerstuk 21 501-31 nr. 459, van 25 oktober 2017.

⁴ Kamerstuk 21 501-31, nr. 466 van 23 november 2017.

en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad. Tijdens het AO Raad WSBVC op 7 maart zal ik u informeren over de laatste stand van zaken over de agendering en eventuele verdere aanpassingen aan het voorstel.

Inhoud voorstel

De Richtlijn heeft als doel een beter evenwicht tussen werk en privéleven mogelijk te maken voor vrouwen en mannen met zorgtaken en te zorgen dat vrouwen en mannen in gelijke mate gebruik maken van verlof om gezinsredenen en flexibele werkregelingen. Het geheel aan maatregelen zou aldus de Europese Commissie bijdragen aan het verhogen van de arbeidsparticipatie van vrouwen en de reductie van verschillen tussen vrouwen en mannen in beloning en pensioenen.

Ten opzichte van het initiële voorstel zijn verschillende onderdelen van het voorstel gewijzigd om tegemoet te komen aan de wensen van de lidstaten. Het huidige voorstel bevat de volgende wetgevende maatregelen:

- 10 dagen betaald verlof voor vaders of gelijkgestelde partner bij de geboorte, met betaling van 80% van het niveau van wat de werknemer bij ziekte wettelijk zou ontvangen. In het initiële voorstel was dit verlof beperkt tot alleen vaders en betaling vastgesteld op 100% van het wettelijke betalingsniveau bij ziekte;
- invoering van betaling van 80% van het wettelijke betalingsniveau bij ziekte tijdens de 3 maanden ouderschapsverlof per ouder per kind tot 8 jaar en beperking van het aantal verlofmaanden die partners niet aan elkaar kunnen overdragen van 4 naar 3 maanden. Het initiële voorstel ging uit van betaling gedurende 4 maanden voor 100% van het wettelijke betalingsniveau bij ziekte;
- 5 dagen betaald zorgverlof voor een ziek familielid per jaar met de hoogte van doorbetaling vastgesteld door lidstaat en/of sociale partners. In het initiële voorstel was betaling vastgesteld op 100% van het wettelijke betalingsniveau bij ziekte en zou het verlof ook gelden in het geval van hulpbehoefendheid;
- calamiteitenverlof bij dringende gezinsomstandigheden in geval van ziekte of ongeval in de familie;
- de mogelijkheid voor de werknemer om te verzoeken om permanent of tijdelijk de contractuele arbeidsduur, het werkrooster of de werkplaats aan te passen.

De mededeling bevat een aantal niet-wetgevende maatregelen die o.a. zijn gericht op het stimuleren van verlof en flexibele werkregelingen in het algemeen een gelijke benutting van mannen en vrouwen in het bijzonder.

Inzet Nederland

Nederland acht het huidige voorstel nog niet klaar om op Raadsniveau besproken te worden en zal zich in de aanloop naar de EPSCO-raad in maart inzetten om behandeling uit te stellen naar een volgende Raad. Behandeling van het voorstel tijdens de EPSCO-raad in maart is voorbarig en onwenselijk omdat de onderhandelingen op ambtelijk niveau nog volop gaande zijn, er geen overeenstemming over de belangrijkste onderdelen van het voorstel is en het draagvlak voor aanpassingen voorgesteld door lidstaten nog onvoldoende in kaart is gebracht. Het uitgangspunt van de Nederlandse inzet is het BNC-fiche dat op 7 juni 2017 naar de Tweede Kamer is gestuurd en de aangenomen moties van de Tweede Kamer⁵ Het voorstel bevat op dit moment verplichte doorbetaling van vaderschaps-, ouderschaps- en zorgverlof. Met het voorstel uit

⁵ Kamerstukken II, 2016/17, 22 112, nr. 2353.

het regeerakkoord voor geboorteverlof zou Nederland voldoen aan vaderschapsverlof zoals voorgesteld in de richtlijn. Het voorgestelde zorgverlof sluit aan bij het reeds bestaande kortdurend zorgverlof. De invoering van doorbetaald ouderschapsverlof ter hoogte van 80% van het wettelijke betalingsniveau bij ziekte zou een uitbreiding van het bestaande Nederlandse verlofsysteem met aanverwante kosten inhouden⁶. Nederland blijft zich daarom inzetten om de betaling van ouderschapsverlof uit het richtlijnvoorstel te schrappen.

Naar aanleiding van de motie Van Weyenberg⁷ en mijn toezegging tijdens het AO van 30 november jl. wil ik het volgende toelichten over het gebruik van de term «vaderschapsverlof». Het familierecht is op basis van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie een nationale competentie. Het voorstel stelt daarom dat lidstaten zelf bepalen wie volgens nationale wetgeving in aanmerking komt voor vaderschapsverlof. Om tegemoet te komen aan de diverse malen geuite wens van onder andere Nederland is in het huidige richtlijnvoorstel geëxpliciteerd dat partners die volgens nationale wetgeving gelijkgesteld zijn aan vaders, ook recht hebben op vaderschapsverlof. Nederland zet zich in om tot een formulering te komen die nog beter aansluit bij de Nederlandse definitie van partners zoals nu geldt voor kraamverlof. De term vaderschapsverlof (in het Engels: paternity leave) blijft gehandhaafd omdat dit internationaal de meest gangbare term is om deze vorm van verlof aan te duiden en het verlof volgens de Commissie met name gericht is op grotere betrokkenheid van vaders bij de zorg voor kinderen. Bovendien stuit aanpassing in een neutrale benaming op weerstand van veel lidstaten.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Vooralsnog ontbreekt er een eenduidige opstelling van lidstaten ten aanzien van het voorstel. Voorstellen tegen elke Europese verplichting tot het verstrekken van een uitkering, kunnen op steun van slechts enkele lidstaten rekenen. De inzet van het merendeel van de lidstaten is gericht op het verlagen van de hoogte en/of duur van betaling. Een aantal lidstaten pleit voor kortere duur of lager niveau van betaald verlof of vindt dat de invulling aan lidstaten wordt overgelaten.

Ook de niet-overdraagbaarheid van ouderschapsverlof is voor veel lidstaten een moeilijke kwestie. De Commissie zoekt een uitweg in een verkorting van het niet-overdraagbare deel van 4 naar 3 maanden, maar de vraag is of de desbetreffende lidstaten hier wel genoeg mee willen nemen. Indien het komt tot een vorm van betaald ouderschapsverlof dan is Nederland van mening dat de niet-overdraagbaarheid moet gelden voor alle verlofmaanden om te voorkomen dat partners hun verlof overdragen aan de moeder van het kind en het voorstel averechts uitwerkt.

Agendapunt: Beleidsdebat Toekomst van het sociaal Europa na 2020

Doel Raadsbehandeling/soort agendapunt/procesbeschrijving/verwijzing naar EU extranetnummer/

Beleidsdebat/nvt./nog geen stukken ontvangen.

⁶ 80% van het Nederlandse wettelijke betalingsniveau bij ziekte komt neer op 56% van het loon. Vormgeving en wijze van financiering wordt overgelaten aan de lidstaten.

⁷ Kamerstukken II, 2016/17, 34 719, nr. 8.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Er zijn (nog) geen documenten beschikbaar voor dit agendapunt. Het Bulgaarse voorzitterschap heeft eerder wel in een brief aan de voorzitters van de Social Protection Committee (SPC) en de Employment Committee (EMCO) aangegeven een politieke discussie te willen houden tijdens de WSBVC Raad in maart 2018 over de sociale dimensie van het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK). De SPC en EMCO zijn door het Bulgaarse voorzitterschap gevraagd input te leveren voor deze discussie. Deze input zou moeten bijdragen aan een «Presidency Paper» over dit onderwerp. Deze is tot op heden dus nog niet beschikbaar.

Inzet Nederland

Ten algemene kan de Nederlandse inzet t.a.v. de MFK-onderhandelingen als volgt worden geformuleerd. Er wordt primair ingezet op een gemoderiseerd, toekomstgericht en financieel houdbaar MFK. Een moderner en toekomstgericht MFK dat gericht is op het realiseren van Europese toegevoegde waarde, draagt bij aan Europese slagkracht en bevordert vertrouwen in de Europese samenwerking. Om die reden dient Cohesiebeleid wat het kabinet betreft vooral gericht te zijn op de minst welvarende lidstaten en op een beperkt aantal thema's. Dit bevordert de effectiviteit van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI-fondsen). Voor wat betreft de sociale fondsen dient de inhoudelijke focus te liggen op investeringen in menselijk kapitaal. Hier valt ook de integratie van migranten onder. Het kabinet is tevens van mening dat de koppeling tussen alle ESI-fondsen en structurele hervormingen in het volgende MFK versterkt worden. Een koppeling tussen deze fondsen en rechtsstatelijkheid en migratie verdient eveneens aandacht.

Nederland zal tijdens deze gedachtewisseling langs bovenstaande lijn interveniëren.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

De onderhandelingen over het toekomstig MFK zullen plaatsvinden tegen de achtergrond van de discussies over de toekomstagenda van de EU en de verwachte uittreding van het VK uit de EU. Veel lidstaten steunen het toekennen van een (hogere) prioriteit binnen het nieuwe MFK aan o.a. migratie, veiligheidsvraagstukken, klimaat, verduurzaming, innovatie en concurrentievermogen, maar er zijn duidelijk accentverschillen. Meer verschillen bestaan tussen de standpunten van lidstaten in de wijze waarop bestaande programma's en fondsen dienen te worden vormgegeven, en hoe de uittreding van het VK en bovengenoemde «nieuwe» prioriteiten neerslaat op de omvang van het toekomstig MFK.

Agendapunt: Europees Semester 2018

Doel Raadsbehandeling/soort agendapunt/procesbeschrijving/verwijzing naar EU-extranetnummer

Presentatie, aannname rapport en Raadsconclusies/ 6255/18 en 6174/18

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Tijdens de EPSCO Raad zullen naar verwachting Raadsconclusies worden aangenomen over de Annual Growth Survey (AGS) en de Joint Employment Report (JER). Deze zijn voorbereid in de Europese ambtelijke werkgroepen EMCO en SPC. Tevens zal de EC een presentatie geven over

de nieuwe landenrapporten. Deze rapporten worden op 7 maart gepubliceerd.

Inhoud voorstel

De Europese Commissie heeft op woensdag 22 november 2017 de start van het Europees Semester 2018 ingeluid met o.a. de publicatie van de jaarlijkse analyse van groeiprioriteiten van de Europese Unie voor 2018 (AGS).

De Commissie stelt in de AGS voor om in 2018 verder te werken aan de drie prioriteiten die ook al in voorgaande jaren centraal stonden: 1) bevorderen van investeringen, 2) implementatie van structurele hervormingen en 3) verantwoord begrotingsbeleid. Daarbij wordt genoemd dat arbeidsmarkt- en sociaaleconomische hervormingen de beroepsbevolking moeten helpen om de nodige vaardigheden te verwerven en gelijke kansen op de arbeidsmarkt, eerlijke arbeidsomstandigheden en lonen, en duurzame en adequate stelsels van sociale zekerheid te bevorderen.

Als bijlage bij de AGS heeft de Commissie tevens het jaarlijks terugkerende JER gepubliceerd. De JER schetst de belangrijkste trends en uitdagingen voor sociaal- en werkgelegenheidsbeleid. De Commissie schets in dit document dat de economische groei, die nu alle lidstaten heeft bereikt, leidt tot verbeteringen op de arbeidsmarkt en op sociaal terrein. Daarnaast maakt de Commissie in de JER dit jaar voor het eerst gebruik van het sociale scorebord dat bij de Europese Pijler van Sociale Rechten hoort. Dit scorebord is een centraal hulpmiddel voor het toezicht op de convergentie naar betere werk- en leefomstandigheden in lidstaten en bestaat uit 14 verschillende indicatoren. Op 11 van de 14 indicatoren is voor de EU als geheel een verbetering zichtbaar t.o.v. het afgelopen jaar. Echter, het sociale scorebord illustreert ook dat er nog steeds grote verschillen tussen de lidstaten bestaan op sociaal gebied.

Uit het scorebord blijkt dat Nederland het in relatief opzicht zeer goed doet. Ten aanzien van alle hoofdindicatoren presteert Nederland op of boven het gemiddelde. Wat betreft indicatoren als de «NEET-rate» (percentage jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen); vergoeding van werknemers per gewerkt uur; het risico op armoede of sociale exclusie; en het individuele niveau van digitale vaardigheden behoort Nederland zelfs tot de absolute kopgroep.

Inzet Nederland

NL kan instemmen met de Raadsconclusies over de AGS en de JER.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Naar verwachting zullen de rapporten en Raadsconclusies worden aangenomen. Het Europees Parlement heeft geen rol in de rapporten en Raadsconclusies.

Agendapunt: hoofdboodschappen: EMCO rapport over implementatie van de jeugdggarantie

Doel Raadsbehandeling/soort agendapunt/procesbeschrijving/verwijzing naar EU-extranetnummer

Goedkeuren van hoofdboodschappen/ 6149/18

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Tijdens de EPSCO zullen naar verwachting hoofdboodschappen worden goedgekeurd over de implementatie van de jeugdgarantie. Deze hoofdboodschappen zijn opgesteld in het Werkgelegenheidscomité (EMCO), naar aanleiding van de evaluatie die heeft plaatsgevonden in december 2017.

Inhoud voorstel

De EMCO heeft in december 2017 voor de vierde keer de implementatie van de jeugdgarantie geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat er sinds de vorige evaluatie (december 2015) aanzienlijke vooruitgang is geboekt. Maatregelen die onder de jeugdgarantie vallen lijken steeds beter te werken en lidstaten blijven geëvalueerd aan het uitvoeren van de jeugdgarantie. In de hoofdboodschappen staat dat de aanpak verschilt van lidstaat tot lidstaat - sommige lidstaten leggen de nadruk op lokaal niveau, terwijl andere lidstaten kiezen voor een centrale coördinatie. Een aantal lidstaten concentreert zich op het bereiken van jongeren die het verst van de arbeidsmarkt afstaan en over het algemeen niet door de jeugdgarantie bereikt worden.

Volgens de hoofdboodschappen toont het monitoren van gegevens bemoedigende resultaten: bijna de helft van de jongeren heeft zes maanden na het verlaten van de jeugdgarantie nog steeds een baan of doet een opleiding. Ondanks de geboekte vooruitgang blijven er belangrijke uitdagingen bestaan, o.a. als het gaat om follow-up gegevens om de situatie van deelnemers na het verlaten van de jeugdgarantie te blijven volgen. De lidstaten worden dan ook aangemoedigd om extra inspanningen te leveren om de voltooiing van de gegevens in het algemeen te verbeteren.

De jeugdgarantie is in 2013 in het leven geroepen middels een Raadsaanbeveling. In deze aanbeveling worden lidstaten opgeroepen ervoor te zorgen dat jongeren tot 25 jaar binnen vier maanden nadat zij het formele onderwijs hebben verlaten of werkeloos zijn geworden, een baan, nieuwe opleiding, of stage aangeboden krijgen. Nederland ziet de jeugdgarantie als inspanningsverplichting die ervoor zorgt dat lidstaten adequate maatregelen nemen om de jeugdwerkloosheid aan te pakken. Nederland vindt dat de wijze waarop de lidstaten daarop resultaat boeken aan de lidstaten zelf is.

Inzet Nederland

Nederland kan instemmen met de hoofdboodschappen.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Naar verwachting zullen de hoofdboodschappen worden goedgekeurd. Het Europees Parlement heeft geen rol hierbij.

Agendapunt: Aanbeveling Europees kader voor leerlingplaatsen

Doel Raadsbehandeling/soort agendapunt/procesbeschrijving/verwijzing naar EU-extranetnummer

Aanname van aanbeveling/unanimiteit/ 6039/18

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

De Raad zal de juridisch niet-bindende aanbeveling voor een Europees kader voor leerlingplaatsen naar verwachting aannemen.

Inhoud voorstel

In het voorstel voor de aanbeveling wordt een Europees kader vastgelegd waarmee de lidstaten gestimuleerd worden om de kwaliteit en doeltreffendheid van leerlingplaatsen (*apprenticeships*) te verbeteren. De aanbeveling is een vervolg op de nieuwe vaardighedenagenda voor Europa uit 2016⁸, een vervolg op de mededeling «Investeren in de jongeren van Europa» uit 2016⁹ en een aanvulling op een aanbeveling van de Raad inzake een kwaliteitskader voor stages¹⁰. Ook sluit het aan op de aanbeveling van de OESO dat hoogwaardige normen nodig zijn voor leerwerkplekken.

Met leerlingplaatsen worden leerwerkplekken bedoeld, zoals we die in Nederland kennen vanuit de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Hierbij is een jongere vier dagen in dienst van een erkende werkgever, om te leren in de praktijk, en gaat hij/zij één dag in de week naar school. Het algemene doel van het kader is bijdragen aan kwaliteit en doeltreffendheid van leerwerkplekken en meer hooggekwalificeerde arbeidskrachten wier vaardigheden aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt.

Volgens de Commissie zijn leerwerkplekken van belang omdat zij de overgang van onderwijs naar werk gemakkelijker maken. Op deze manier verwerven leerlingen vaardigheden die zijzelf en werkgevers nodig hebben, en worden het concurrentievermogen en de productiviteit van bedrijven en arbeidsplaatsen gestimuleerd. De jongere heeft hier duurzaam profijt van in zijn of haar loopbaan en de werkgever leidt jongeren op tot relevante en inzetbare arbeidskrachten.

Leerwerkplekstelsels zijn allom aanwezig in de EU, maar worden zeer verschillend georganiseerd. Daarom bevat de aanbeveling een kader dat bestaat uit zeven criteria voor leer- en arbeidsvoorwaarden enerzijds, en zeven criteria voor ondersteunende randvoorwaarden anderzijds.

Criteria voor leer- en arbeidsvoorwaarden zijn: 1) schriftelijke overeenkomst, 2) leerresultaten, 3) pedagogische ondersteuning, 4) werkplekcomponent, 5) beloning en/of vergoeding, 6) sociale bescherming, 7) arbeidsvoorwaarden en gezondheid en veiligheid op het werk.

Criteria voor randvoorwaarden zijn: 1) regelgevingskader, 2) betrokkenheid van de sociale partners, 3) ondersteuning voor bedrijven, 4) flexibele trajecten en mobiliteit, 5) loopbaanbegeleiding en voorlichting, 6) transparantie, 7) kwaliteitsborging en volgen van afgestudeerden.

Inzet Nederland

NL is positief over het voorstel. Het belang van leerwerkplekken wordt onderschreven door het kabinet. De stimulans om in Europees verband kwaliteit en doeltreffendheid van leerwerkplekken aandacht te geven is ook positief. De in het kader voorgestelde criteria worden herkend en van belang geacht. Nederland voldoet aan de voorgestelde criteria voor leerlingen die werkzaam zijn op basis van een arbeidsovereenkomst. Zo zijn de sociale partners betrokken bij de invulling van ons stelsel voor praktijkgericht leren en arbeidsmarktrelevant onderwijs (onder meer via de zgn. Sectorkamers die de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs – Bedrijfsleven SBB faciliteert). NL vindt het positief dat iedere lidstaat op grond van deze Raadsaanbeveling de vrijheid behoudt om het kader toe te passen op de wijze die past bij de eigen situatie op grond van de nationale competentie voor onderwijsstelsels.

⁸ Kamerstukken II, 2015/16, 22 112, nr. 2174.

⁹ Kamerstukken II, 2016/17, 22 112, nr. 2286.

¹⁰ Kamerstukken II, 2013/14, 22 112, nr. 1780.

De laatste onderhandelingen over de aanbeveling vinden op dit moment plaats, naar verwachting zullen alle lidstaten instemmen met de definitieve tekst.

Agendapunt: Beleidsdebat over de loonkloof tussen mannen en vrouwen

Doel Raadsbehandeling/soort agendapunt/procesbeschrijving/verwijzing naar EU-extranetnummer

Beleidsdebat/nvt./nog geen stukken ontvangen.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Discussiestukken zijn nog niet verspreid door het Bulgaarse EU-voorzitterschap.

De Raad zal van gedachte wisselen over de loonkloof tussen mannen en vrouwen en welke maatregelen lidstaten nemen om deze kloof te bestrijden. In haar «actieplan 2017–2019: loonkloof tussen vrouwen en mannen aanpakken» stelt de Europese Commissie dat over alle economische sectoren genomen vrouwen in de EU gemiddeld zestien procent minder verdienen dan mannen. Zo wordt een vrouw vaak minder goed betaald dan een man die precies hetzelfde werk doet. Ook wordt werk dat gewoonlijk door vrouwen wordt gedaan, minder goed betaald dan werk dat gewoonlijk door mannen wordt gedaan – ook als de waarde ervan gelijk is.

Inzet Nederland

Nederland zal in haar interventie de situatie omtrent de loonkloof in Nederland toelichten en ingaan op de Nederlandse aanpak van de loonkloof. Zo wordt er door diverse beleidsinstrumenten en wetgeving inzake gelijke behandeling en arbeidsdiscriminatie, reeds veel gedaan om de kloof in Nederland te dichten. Het kabinet heeft bijvoorbeeld een aantal maatregelen in gang gezet om het arbeidsaanbod van vrouwen verder te ondersteunen. Zo is er ingezet op de modernisering van het zorgverlof en kraam/vaderverlof, het tegengaan van negatieve effecten van flexibel werken en het versterken van de kwaliteit van de kinderopvang. Daarnaast is er aandacht voor de invloed van preferenties en rolpatronen van mannen en vrouwen bij de verdeling van arbeid en zorg. In maart 2017 is een overheidsgefinancierde campagne gestart om aandacht te vragen voor de verdeling van werk- en zorgtaken. Dat kan – onder andere – bijdragen aan het op een gelijk niveau brengen van het aantal vrouwelijke en mannelijke mantelzorgers.¹¹ Er is tevens beleid gericht op het vergroten van het aandeel economisch zelfstandige vrouwen, het aandeel vrouwen in topfuncties, en het aandeel meisjes dat voor een technische opleiding kiest. In het coalitieakkoord is het streven verwoord om alle vormen van arbeidsdiscriminatie aan te pakken, hiertoe wordt een actieplan arbeidsdiscriminatie opgesteld.

Naast een toelichting op de nationale situatie en aanpak zal Nederland – zoals verwoord in het BNC-fiche over het Europese actieplan om de loonkloof te bestrijden¹² – benadrukken dat de ondersteuning van de

¹¹ De man-vrouwverhouding was in 2017 respectievelijk 44 en 56 procent. Bron: «Voor elkaar? Stand van de informele hulp in 2016», SCP 19 december 2017.

¹² Kamerstuk 22 112, nr. 2467: Mededeling EU-Actieplan 2017–2019: loonkloof tussen vrouwen en mannen aanpakken.

Europese Unie bij de bestrijding van de loonkloof wordt verwelkomt. tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat het niet leidt tot een competentieverschuiving tussen lidstaten en de Europese Unie. Het gaat hierbij met name om terreinen als het arbeidsmarktbeleid, het onderwijs en de zorg waar de Europese Unie beperkte of geen competenties geniet.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Omdat het gaat om een uitwisseling van gedachte is er geen sprake van besluitvorming noch een krachtenveld bij dit agendapunt.